

JULGGAŠTUS 2011 SÁMEPARLAMENTARIHKKÁRKONFERÁNSSAS

Goalmmát Sáme-parlamentarihkkárkonferánša, vuodđuduvvon sámedikkiid áirasiiguin Norgga bealde, Ruota bealde ja Suoma bealde ja mas oassálaste Ruošša beale sámiid ovddasteaddjit, čoahkkanan Girkonjárgii skábmanánu 10.b.2011 bidjet ovdan čuovvovaččat¹:

Guorrasit dan guovtti ovddit sáme-parlamentarihkkárkonferánssa loahppajulggaštussii, mat leat lágiduvvon Johkamohkis (2005) ja Roavvenjárggas (2008), ja deattuhit man deatlaš lea dat mii biddjojuvvui vuodđun dan guovtti julggaštusas;

Deattuhit ahte mii sámit leat okta álbmot, danne go mis lea oktasaš historjá, identitehta, kultuvra, giella, eatnamat ja árvvut, ja ahte riikkarájit eai galgga rihkkut min oktavuoda;

Dovdastit fuolastumi dainna go našuvnnalaš eiseválddit, dain stáhtain gos sámit ássat, unnán leat bidjan johtui doaimmaid maiguin ollašuttet ON eamiálbmotvuoigatvuođaid julggaštusa;

Muittuhit daid stáhtaid gos sámit ássat ahte ON julggaštus eamiálbmotvuoigatvuođaid birra čielgasit dohkkeha eamiálbmogiid vuoigatvuođa iešmearrideapmái, ja julggaštus nanne ahte eamiálbmogiin iežaset iešmearrideami vuoigatvuođa čađaheamis, lea vuoigatvuohta autonomiijii dahje iešstivrejupmái áššiin mat gullet sin siskkáldas dahje báikkálaš dilálašvuođaide, ja ortnegiidda maiguin iežaset autonoma doaimmaid ruhtadit;

Čujuhit dasa ahte ON eamiálbmotvuoigatvuođaid julggaštus mearrida ahte eamiálbmogiin, earenoamážit eamiálbmogiin maid riikarájit leat háddjen, lea riekti bisuhit ja nannet gulahallama, oktavuodaid ja ovttasbarggu, dása gusket vuoigatvuođalaš, kultuvrralaš, politihkalaš, ekonomalaš ja sosiálalágan doaimmat, iežas álbmoga ja eará álbmogiid miellahtuiguin, riikkarájiid rastá;

Deattuhit ahte Davviriikkalaš sáme-konvenšuvnna evttohus, nu mo Davviriikkalaš áššedovdijoavku lea ovddidan dan, dohkkeha sámi álbmoga vuoigatvuođa nannet ja ovddidit iežas giela, kultuvrra, ealáhusaid ja servodaga, nu unnán go vejolaš riikkarájiid dahkan headuštusaiguin;

Mearkkašit duhtavaččat ahte Ruota ođastuvvon vuodđoláhka dohkkeha Ruota sámiid sierra álbmogiin;

Julggašit ahte mii atnit iežamet geatnegahtton ovttasráđiid hálldašit ja ovddasguvlui doalvut min máttuid oktasaš árbbi buoremus ávkin sámi álbmogiin, ja ahte mii áigut ain suodjalit iežamet

---

¹ Ovddádusbellodaga, Norgga bealde Sámedikki, golbma áirasa eai háliidan doarjut julggaštusa

massekahtes vuoigatvuođaid eatnamiidda, čáziide ja luondduriggodagaide, vuodđuduvvon dasa ahte min álbmot lea dáid guovlluid geavahan don dološ áiggiid rájes;

Mearkkašit ruošša stáhta eamiálbmotpolitihkkii ja dan mo stáhta meannuda Ruošša bealde sámiid, ja ávžžuhat Norgga, Ruota ja Suoma stáhtaid árjjálaččat iežaset olgoriikkapolitihka bokte bargat dan ala ahte buoridit sámiid dili Ruoššas;

Julggašit lassin ovttamielalaččat čuovvovaččat:

1. Iešmearrideami vuoigatvuođa olis lea sámiin álbmogin vuoigatvuohta mearridit iežaset politihkalaš dili, ovddidit iežaset ekonomalaš, sosiála ja kultuvrralaš ovdáneami ja ráđđet iežaset luondduriggodagaid ja gávdnosiid, ja eai man ge dihte galgga vuoigatvuođat resurssaide mat leat dárbbaslaččat sin birgenláhkái, váldot sis eret. Dát čuovvu earret eará ON siviila ja politihkalaš vuoigatvuođaid konvenšuvnna ja ON ekonomalaš, sosiála ja kultuvrralaš vuoigatvuođaid konvenšuvnna oktasaš artihkkalis nr. 1.

Sámi iešmearrideapmi mielddisbuktá earret eará ahte sámedikkiin, sámiid alimus orgánan, iežaset ovddasvástádusa vuodul lea vuoigatvuohta, ja sámi álbmoga beroštumiid dáfus, muddet ja hálddašit almmolaš áššiid sámi servodagas.

Stáhtat gos sámit ássat, leat ásaiduvvan guovtti álbmoga eatnamiid ala, majoritehtaálbmoga ja sámi álbmoga. Stáhtain ii leat okto makkárge riekti dulkot, dahje defineret sámiid vuoigatvuođa iešmearrideapmái, danin go dát ferte dušše dahkkot álbmotrievtti rámmaid siskkobealde ja mii oktiivástida álbmotrievttálaš dulkonprinsihpaide, ja sámi álbmoga mieđihemiin. Sámiid iešmearrideapmi ferte konkretiserejuvvot ja váfistuvvot nationála lágaid ja sierra sámekonvenšuvnna bokte. Stáhtat leat dasa lassin geatnegahttojuvvon viežžat sámiin friddja ja diedihuvvon ovddalgihtii mieđiheami áššiin mat leat dehálaččat sámi kultuvrra, sámi ealáhusaid dahje servodaga vuodđoeavttuide.

Sámi iešmearridanvuoigatvuohta gáibida ahte sámiin leat álbmotválljen orgánat sihke nationála ja rájiidrasttideaddji oktavuodain. Eamiálbmogiin lea vuoigatvuohta mearridit iežaset identitehta ja gullevašvuođa mii lea vuodđuduvvon iežaset dábiide ja árbevieruide. Dát čuovvu earret eará ON eamiálbmotvuoigatvuođaid julggaštusa artihkkalis nr. 33. Sámiid kollektiivvalaš iežas identifiseren lea vuodđoeaktun go galgá mearridit gii galgá adnojuvvot sápmelažžan. Sámiid iešmearridanvuoigatvuođa olis čuovvu dat ahte sápmelaččat ieža galget meroštallat ja mearridit gii lea sápmelaš.

2. Duhtadahtti ruhtadanortnegat sámi servodatovdáneapmái, nugo sámedikkiid doibmii, lea vuoddoeaktun sámi iešmearrideami duohtandahkamii. Stáhtaide ja sámedikkiide lea dárbu soahpat bargovugiid šiehtadallamiidda mat gullevaš stáhtalaš eiseválddiid ja sámedikkiid gaskkas leat bušeahhtagažaldagain.

Danin go riikkarájit leat háddjen sámiid, de lea rádjerasttideaddji sámepolitihkalaš ovttasbargu lunddolaš oassi sámi iešmearrideamis. Konferánsa deattuha ja geardduha ahte Sáme parlamentáralaš ráđđi ferte oazžut diehttevaš ja bissovaš ruđalaš vuodu iežas doaimma várás, ja sii bovdejit nationála eiseválddiid searvat konkrehta konsultašuvnnaide dan birra ahte mot dán hástalus buoremusat sáhtta čovdit. Konferánsa čujuha dasa ahte ILO konvenšuvdna nr. 169 ja Ovtastuvvon Nášuvnnaid eamiálbmotjulggaštus geatnegahtta stáhtaid dahkat ulbmilaš doaimbajuid, earret eará lágaid ja riikkaidgaskasaš šiehtadusaid bokte, ja mat láchčet dili gulahallamii ja ovttasbargui gaskkal eamiálbmogiid rastá rájiid, dása gusket ekonomalaš, sosiálalaš, kultuvrralaš, vuoiŋgalaš ja biraslaš doaimmat.

3. Sámedikkiin, sámi álbmotválljejuvvon orgánan, lea vuoigatvuohta ja geatnegasvuohta ovddastit sámi álbmoga nationála ja riikkaidgaskasaš oktavuodain ge. Danin lea dárbu sámedikkiide sihkkarastit stáhtusa ON-vuogádagas vai dat besset ollásit searvat buot ON proseassaide ja orgánaide gos meannudit sámi guoskevaš áššiid. Konferánsa bivdá ahte ráđđehusat, dain riikkain gos sámit ássat, ovttas sámedikkiiguin, árjjalaččat bargat dan ala ahte sihkkarastit ovddasteaddji eamiálbmotásahusaide, nugo eamiálbmotparlameanttaide, dohkálaš stáhtusa ON:s.
4. Suopma, Norga, Ruošša ja Ruotta leat geatnegahtton dohkkehít ja sihkkarastit čađaheami sámiid oktasaš vuoigatvuođain. Dohkkeheapmi ja sihkkarastin sámiid historjjálaš vuoigatvuođain čáziide, eatnamiidda ja resurssaide ja gielalaš ja kultuvrralaš rievttit leat vuoddoeaktun sámi álbmoga birgejupmái sierra álbmogin.
5. Sámiid vuoigatvuođat iežaset guovlluid luondduresurssaide eai leat ráddjejuvvon dušše resurssaide maiguin dábálaččat leat ávkkástallan. Sámiin lea vuoigatvuohta govttolaš ja vuoiggalaš oassái dan ávkkástallanárvvus mii bohtá go sámi guovlluin ávkkástallet eará resurssaiguin. Konferánsa ávžžuha iešguđetge riikkaid stáhtalaš eiseválddiid ásahtit šiehtadallamiid sámedikkiiguin dáid dilálašvuođaid birra, earenoamážit guoská dat dilálašvuođaide mas industriála doaimma, hálddahus- dahje láchkadoaimmat, ásahtit dahje leat

ásahan gáržžidemiid árbevirolaš geavaheapmái, dahje mas dakkár doaimma mearkkaša sámiiid duohta eret duvdima. Konferánsa ávžžuha industriála doaimmaid mat plánejit dahje mat juo leat ásaiduvvan sámii guovlluide, dahje eará eamiálbmotguovlluide, ráhkadit ja čuovvut etihkalaš njuolggadusaid doaimmaid váste eamiálbmotguovlluin, nu ahte čuvvot riikkaidgaskasaš olmmoš- ja eamiálbmotvuoigatvuođaid.

6. Ođđaset álbmotrievtti mielde, nugo ON eamiálbmotvuoigatvuođajulggastusa, de sámii álbmogis lea riekti bisuhit, hálddašit, suddjet ja ovddidit iežas kulturárbbi, árbedieđuid ja kultuvrralaš ovdanbuktimiid. Stáhtat leat danin geatnegahtton árvvus atnit ja sihkkarastit sámii álbmoga rievtti hálddašit iežaset árbedieđuid ja árbevirolaš kulturovdanbuktimiid.
7. Bioteknologalaš ovdáneapmi buktá sámii álbmogii ođđa hástalusaid. Konferánsa deattuha ahte sámii álbmot ferte ieš hálddašit ja eaiggáduššat dieđuid iežas genaid (DNA) birra, ja ahte sámii álbmot dađistaga galgá gulahallat stáhtalaš eiseválddiiguin ja dutkanbirrasiguin vai sáhtttá čuovvut dán ovdáneami ja váikkuhit dasa.
8. Norgga, Ruoŋa, Ruošša ja Suoma stáhtat leat geatnegahtton árvvusatnit, bisuhit ja doalvut ovddasguvlui sámiiid dieđuid, innovašuvnnaid ja geavadiid mat ovddastit árbevirolaš eallinvugiid mat leat deatalaččat biologalaš valljivuođa bisuheapmái ja ceavzilis geavaheapmái; earret eará ON biologalaš valljivuođa konvenšuvnna mielde. Sámii árbediehtu ja árbevirolaš geavadat leat vuodđoeaktun báikkálaš sámii servodagaid ovdáneapmái ja birgennákci, liikká ollu go eaktun biologalaš valljivuođa geavaheapmái sámii guovlluin.
9. Konferánsa čujuha Nagoya-beavdegirjái mi lea genehtalaš resurssaid olaheami birra ja dan birra mot vuoiggalaččat juogadit dakkár resurssaid ávkástallama ovdamuniid. Nagoya-beavdegirjii sisdoallu biologalaš valljivuođa ON 2010 konvenšuvdnii, lea nu earenoamáš ja dehálaš sámii vuoigatvuođaid ja beroštumiid ektui, ahte stáhtat ovttas sámedikkiguin fertejit álggahit proseassaid árvvoštallan dihte mot dán sáhtttá implementeret ja láhkavuođđudit jus dálá lágaid rievddada dahje jus šaddá ođđa lánka árbedieđuid birra. Nagoya-beavdegirji lea dehálaš daningo dat dohkkeha ja áimmahuššá vuoigatvuođaid ja beroštumiid mat eamiálbmogiin leat genehtalaš resurssaide ja árbedieđuide mat gullet genehtalaš resurssaide, maiddá dat ahte eamiálbmogat galget sáhttit oazžut ávkki ovdamuniin mat šaddet genehtalaš resurssaid ávkástallamis. Nagoya-beavdegirji nanne ahte siskkáldas dilálašvuohta gaskal genehtalaš resurssaid ja árbedieđuid gullet hui nannosit oktii daningo eamiálbmogiin lea eaiggátvuohta dasa.

10. Árktalaš guovllus ja álbmogis leat stuora hástalusat ovddasguvlui dálkkádatrievdamiid geažil. Vaikko dálkkádatrievdamat vissis muddui áitet sámi árbevirolaš eallinvugiid ja resursaávkástallama, de mii liikká leat vissásat dasa ahte min árbedieđut ja min heivehanvásáhusat maiddá veahkehit sihkkarastime min servodagaid boahpteáiggis nai, ja sáhttet veahkin bargui ráhkadit heivehan- ja veahkehanmálliid mat sáhttet ávkin stuoraservodahkii nai. Konferánsa deattuha ahte heivehan- ja veahkehandoaimmat maid plánejit čadáhít sámi guovlluin, eaktudit ahte sámit addet friddja ja dieđihuvvon ovddalgihtii lobi, ja ahte min vuoigatvuođat ollislaččat adnojuvvojit árvvus.

11. Konferánsa deattuha ahte stáhtaid geatnegasvuođat sámi kultuvrra ektui maiddá siskkildit ávnnašlaš kulturvuođu, nugo sámiide sihkkarastit dárbbášlaš ealáhuslaš ja ekonomalaš eavttuid vai sii sáhttet sihkkarastit ja ovddidit kultuvrraset. Sámi árbevirolaš ealáhusat ja sámi resursaávkástallan, nu go boazodoallu, guolásteapmi, bivdu, sámi eanandoallu ja eará sámi árbevirolaš lotnolasealáhusat ja resursaávkástallanmáallet, fertejit oažžut earenoamáš suodjaleami rievttálaš ja ekonomalaš doaimmaiguin, ja earenoamáš doaimmaiguin go dasa lea dárbu, dása guoská boraspirehálldašeapmi mii sihkkarastá vuođu sámiid árbevirolaš ealáhusaide. Konferánsa deattuha ahte riikkaidgaskasaš riekti, nugo 27. artihkal ON siviila ja politihkalaš vuoigatvuođaid konvenšuvnnas, láchkavuodđuda ja geatnegahtá stáhtaid álggahit posiitiivvalaš sierrameannudemiid go dasa lea dárbu, sihkkarastin dihte eamiálbmogiid vuoigatvuođaid, nugo sin ávnnašlaš kulturvuođu.

12. Stáhtaid riikkaidgaskasaš geatnegasvuođaid olis sámiid ektui čuovvu dat ahte vuoigatvuohta sáme-giel-oahpahussii ja oahpahussii sáme-gillii galgá váfistuvvot árjjalaččat buot sámiide geat ássat sámi guovlluin. Sámi mánáin ja nuorain, geat orrot sámi guovlluid olggobealde, lea vuoigatvuohta oažžut oahpahusa sáme-gielas ja vejolašvuođa oahppat iežaset kultuvrra birra.

Konferánsa ávžžuha Norgga, Ruota, Ruošša ja Suoma stáhtaid oahppoplánaid bokte sihkkarastit ahte lea buorre kvalitehta dan máhtus mii oahpahuvo sápmelaččaid birra riikkaid eamiálbmogin. Konferánsa ávžžuha maiddá daid riikkaid mat eai leat lágaid bokte geatnegahttojuvvon juohkit dieđuid sámiid birra, johtilit árvoštallat dákkár lágaid mearridit.

Go dárbbášuvvo, de lea sámiin vuoigatvuohta ásaht ja hálldašit iežaset sierra oahppovuogádaga ja ásahtaid mat addet sáme-giel-oahpahusa ja oahpahusa sáme-gillii, dakkár lági mielde ahte dat čuvvot min iežamet oahpahu- ja oahppanvugiid.

13. Dan sihkkarastit ahte sámiin lea riekti alimus vejolaš fysalaš ja psykalaš dearvvašvuhtii, eaktuda dan ahte dearvvašvuoda- ja sosiálabálvalusat sámi álbmogii eai leat dušše formálalaččat seamma vuoigatvuodát go riikka eará álbmotosiide, muhto ahte sámit duohtavuodas maiddái ožžot seamma fálaldaga. Dát mielddisbuktá earret eará ahte dearvvašvuoda- ja sosiálabálvalusat fertejit leat heivehuvvon sámiid earenoamáš gielalaš, kultuvrralaš ja sosiála dillái. Dán sáhttá buoremusat olahit go sámiid iežas ovddasteaddji ášahusat ožžot vejolašvuoda mearridit vuoruhemiid ja leat mielde hábmeme dearvvašvuoda- ja sosiálafálaldagaid sámi álbmogii.
14. Konferánssa mielas lea dehálaš ahte sámi dutkan, dása guoská diekkár dutkama ruhtadeapmi, dohkálaš lági mielde oktiivástida dainna dutkandárbbuin mii sámi servodagas lea. Seamma ládje mot stáhtalaš eiseválddit ášahit rámmaid nationála dutkamii, de Sámedikkiin danin ferte leat váldi ášahit bajitdási rámmaid sámi dutkamii, aŋkke nu ahte ii gáržžit akademalaš friddjavuoda.
15. Suopma, Ruošša ja Ruotta ávžžuhuvvojit farggamusat ratifiseret ILO konvenšuvnna nr. 169 eamiálbmogiid ja čeardda álbmogiid birra iešheanalis stáhtain. Ruošša ávžžuhit maiddái dohkkehit ON julggaštusa eamiálbmogiid vuoigatvuodaid birra. Konferánssa sihtá viidáset Suoma, Norgga ja Ruotta, konsultašuvnnaid ja ovttasbarggu bokte sámedikkiiguin, oažžut áigái heivvolaš doaimmaid, earret eará lágaid bokte, ollašuhttin dihte iežaset julggaštusgeatnegasvuodaid. Vaikko ON eamiálbmotvuoigatvuodaid julggaštus formálalaččat ii leat geatnegahtti seamma ládje go ratifiserejuvvon konvenšuvdna, de das liikká lea nanu geatnegahtti vuoibmi daningo dat ollásit čuovvu rievttálaš geatnegahtti álbmotrievttálaš norpmmaid, ja daningo dan mearrádusat earenoamážit leat heivehuvvon eamiálbmogiid historjjálaš, ekonomalaš, kultuvrralaš ja politihkalaš dillái. Eamiálbmotjulggaštusa dohkkehemiin leat stáhtat iežaset maid geatnegahttan dasa ahte ollašuhttit julggaštusa mihttomeriid, nugo 3. artihkkalis oaidná mii lea oktavuoda ja ovttasbarggu birra riikkarájiid rastá.
16. Konferánssa ávžžuha Suoma, Norgga ja Ruotta ráđdehusaid konsultašuvnnaid ja ovttasbarggu bokte Sámedikkiiguin, ollislaččat árvoštallat mot ON eamiálbmotvuoigatvuodaid earenoamášdieđiheadji ávžžuhusaid, numot dat ovdanbohtet earenoamášdieđiheadji raporttas sámi álbmoga dilálašvuoda birra Suomas, Norggas ja Ruotas (A/HRC/18/35/Add.2), buoremusat sáhttá čadahit iešguhtetge riikkas ja riikkarájiid rastá nai.

Konferánsa ávžžuha Ruošša stáhta ollašuttit ON earenoamášdieđiheadđi ávžžuhusaid dainna mihttomeriin ahte buoridit eamiálbmogiid dili Ruoššas (A/HRC/15/37/Add.5.)

17. Konferánsa lea ovttaoavilis bargat dan ala ahte sámi servodagas ii galgga oktage vealahuvvot sohkabeali, seksuála soju, oskku dahje eará sivaidd geažil. Deattuhit ahte sámi nissoniin ja dievdduin galget seammalágan vejolašvuodát, vuoigatvuodát ja geatnegasvuodát buot servodatsurggiin. Sámediggi áigu eastadit buot lágan vealahemiid, sihke sámi servodaga siskkobealde ja olggobealde.
18. Konferánsa deattuha ahte stáhtat leat geatnegahtton ollašuttit sámi mánáid ja nuoraid rievtti eallit iežaset kultuvrra mielde, dovddastit iežas oskui ja doaimmahit dan, ja geavahit iežaset giela; earret eará ON mánáidkonvenšuvnna 30. artihkal doarju dan.
19. Konferánsa muittuha stáhta eiseválddiid sin riikkaidgaskasaš geatnegasvuodáid konsultašuvnnaid bokte ja ovttasbarggu bokte sámiiguin, álggahit beaktilis doaimmaid maiguin eastada ovdagáttuid ja jávkada vealahemiid ja ovddida gierdevašvuoda, áddejumi ja buriid oktavuodáid gaskal eamiálbmogiid ja álbmoga muđui. Konferánsa deattuha ahte maiddá mediain lea dehálaš doaibma eastadit ahte sámit vealahuvvojit, earret eará go áibbas bures čuvgejit gažaldagaid sámi vuoigatvuodáid hárrái ja speadjalastet sámi servodaga mánggabealatvuoda.
20. Konferánsa deattuha ahte olmmoš- ja eamiálbmotvuoigatvuodáid čadaheami bargu lea reaidu mainna eastada riidduid. Stáhtaid ávžžuhit danin hilgut cealkámušaid, evttohusaid ja daguid mat rihkkot riikkaidgaskasaččat dohkkehuvvon olmmoš- ja eamiálbmotvuoigatvuodáid, geatnegasvuodáid mielde mat sis leat ON čearddavealahankonvenšuvnna mielde.
21. Konferánsa gáibida ahte sámedikkit ožžot stuorát váikkuhanfámu bargguin ja proseassain mat leat Árktalaš ráđi ja Barentsovttasbarggu siskkobealde ja deattuhit man dehálaš lea ahte eamiálbmogat ollislaččat ja beaktilit servet goappaš proseassaide. Oasit árktalaš guovllus gullet árbevirolaččat sámi eatnamiidda, ja konferánsa eaktuda danin ahte sámi álbmot oažžu vejolašvuoda searvat mearridanproseassaide mat gusket min guovlluide ja resurssaide. Sámedikkit, sámiid álbmotválljen orgánan, fertejit oažžut formálalaš stáhtusa, mii sihkkarastá ahte sii ollásit sáhttet searvat namuhuvvon proseassaide, muhto nu ahte dat ii čuoza daid sámi organisašuvnnaide mat otne juo oassálastet dáid proseassaide.

22. Konferánsa deattuha dehálažžan ahte gávpefitnodagat Norggas, Ruotas, Suomas Ruoššas čájehit ja geavahit sámi kultuvrra dohkálaš etihkalaš vuodul. Danin galget riikkat, ovttas sámedikkiiguin, hábmet strategiijaid mat váldet dan vuhtii, ovdamearkka dihtii galget ásahuvvot etihkalaš njuolggadusat ja kvalitehtasertifiseren.
23. Konferánsa dovddasta ahte buot sámedikkiin, sierra ja ovttas, lea ovddasvástádus riikkaidgaskasaččat ovddidit ja suodjalit eamiálbmogiid vuoigatvuodaid ja beroštumiid. Sámedikkít áigot maiddá aktiivvalaččat searvat jagi 2014 eamiálbmogiid máilmmikonferánsa ráhkkaneamiid ja dan oassálastimii, ovddidan dihte sámi álbmoga ja eará eamiálbmogiid vuoigatvuodaid. Sámedikkít áigot searvágaid geahččalit váikkuhit dasa ahte eamiálbmogiid ráhkkaneamiid 2013:s Álttás lihkostuvvá bures. Konferánsa ávžžuha iešguhtetge gullevaš stáhta addit ruđalaš doarjaga sihkkarastin dihte ahte dakkár ráhkkaneamiid sáhtta lágidit.
24. Konferánsa ávžžuha Ruošša stáhta ja Murmánska guovllu eiseválddiid lágidit Ruošša bealde sámiid doarvái resurssaid vai sáhttet hálldašit, gáhttet ja ovddidit iežaset giela, ealáhusaid ja kultuvrra. Konferánsa ávžžuha ahte Ruošša, lánkarievdeami bokte, dagaha vejolažžan ásahit sámiid álbmotválljen orgána Ruššii.

Parlamentariihkkárat mat oassálaste sáme-parlamentariihkkárkonferánsii:

1. Akio Maria Sofia, Sámediggi Suomas/Sametinget i Finland/Suomen Saamelaiskäräjät
2. Allas Lars Jon , Sámediggi Ruotas/Sametinget i Sverige
3. Aslaksen Marie Therese Nordsletta, Sámediggi Norggas/Sametinget i Norge
4. Aslaksen Ragnhild Melleby, Sámediggi Norggas/Sametinget i Norge
5. Baer Lars Anders , Sámediggi Ruotas/Sametinget i Sverige
6. Baer Inger Omma , Sámediggi Ruotas/Sametinget i Sverige
7. Balto Marianne, Sámediggi Norggas/Sametinget i Norge
8. Bergström Eva, Sámediggi Ruotas/Sametinget i Sverige
9. Bransfjell Ida Marie, Sámediggi Norggas/Sametinget i Norge
10. Bær Per A., Sámediggi Norggas/Sametinget i Norge
11. Dahlström Tommi, Sámediggi Ruotas/Sametinget i Sverige
12. Dådring Helena, Sámediggi Ruotas/Sametinget i Sverige
13. Eira Mathis Nilsen, Sámediggi Norggas/Sametinget i Norge
14. Eriksen Hans J., Sámediggi Norggas/Sametinget i Norge
15. Fjellström Lars-Erik, Sámediggi Ruotas/Sametinget i Sverige
16. Fjellström Carola, Sámediggi Ruotas/Sametinget i Sverige
17. Gaup Marit Kirsten, Sámediggi Norggas/Sametinget i Norge
18. Gavrilova Natalia, Murmánskka guovllu Sámesearvi (OOSMO)
19. Guvsám Kirsti, Sámediggi Norggas/Sametinget i Norge
20. Haltta Tauno, Sámediggi Suomas/Sametinget i Finland/ Suomen Saamelaiskäräjät
21. Henriksen Elin Kristine, Sámediggi Norggas/Sametinget i Norge
22. Håkansson Veronica, Sámediggi Ruotas/Sametinget i Sverige
23. Haaker Heidi Persdatter Greiner, Sámediggi Norggas/Sametinget i Norge
24. Inga Arild, Sámediggi Norggas/Sametinget i Norge
25. Inga Ingrid, Sámediggi Ruotas/Sametinget i Sverige
26. Isaksen Alf, Sámediggi Norggas/Sametinget i Norge

27. Jakovleva Elena, Guoládaga Sámesearvi (GSS)
28. Johansen Rolf, Sámediggi Norggas/Sametinget i Norge
29. Jonassen Jarle, Sámediggi Norggas/Sametinget i Norge
30. Jonsson Håkan, Sámediggi Ruotas/Sametinget i Sverige
31. Juuso Tuomas Aslak, Sámediggi Suomas/Sametinget i Finland/ Suomen Saamelaiskäräjät
32. Jønsson Sten, Sámediggi Norggas/Sametinget i Norge
33. Keskitalo Aili, Sámediggi Norggas/Sametinget i Norge
34. Kuoljok Paulus, Sámediggi Ruotas/Sametinget i Sverige
35. Kroik, Lars Paul, Sámediggi Ruotas/Sametinget i Sverige
36. Kråik, Anders Sámediggi Ruotas/Sametinget i Sverige
37. Kuhmunen, Olof Anders, Sámediggi Norggas/Sametinget i Norge
38. Kåven, Toril Bakken, Sámediggi Norggas/Sametinget i Norge
39. Larsson, Sara, Sámediggi Ruotas/Sametinget i Sverige
40. Lumisalmi Erkki, Sámediggi Suomas/Sametinget i Finland/ Suomen Saamelaiskäräjät
41. Magga, Mariann Wollmann, Sámediggi Norggas/Sametinget i Norge
42. Marainen, Marianne, Sámediggi Ruotas/Sametinget i Sverige
43. Marthinsen, Aud, Sámediggi Norggas/Sametinget i Norge
44. Mikaelsson, Stefan, Sámediggi Ruotas/Sametinget i Sverige
45. Morén Helena, Sámediggi Ruotas/Sametinget i Sverige
46. Muotka, Silje Karine, Sámediggi Norggas/Sametinget i Norge
47. Nilsson Alice, Sámediggi Ruotas/Sametinget i Sverige
48. Nordkild, Åge, Sámediggi Norggas/Sametinget i Norge
49. Nordling Kristina, Sámediggi Ruotas/Sametinget i Sverige
50. Nymo Isaksen Eirik, Sámediggi Norggas/Sametinget i Norge
51. Nyvoll Hilde Anita, Sámediggi Norggas/Sametinget i Norge
52. Näkkäljärvi Klemetti, Sámediggi Suomas/Sametinget i Finland/ Suomen Saamelaiskäräjät
53. Olli Egil, Sámediggi Norggas/Sametinget i Norge

- 54.Oskarsson Erik-Oscar, Sámediggi Ruotas/Sametinget i Sverige
- 55.Paltto Heikki, Sámediggi Suomas/Sametinget i Finland
- 56.Pedersen Geir Tommy, Sámediggi Norggas/Sametinget i Norge
- 57.Persson Mona, Sámediggi Ruotas/Sametinget i Sverige
- 58.Retter Gunn-Britt, Sámediggi Norggas/Sametinget i Norge
- 59.Rimpi Agneta, Sámediggi Ruotas/Sametinget i Sverige
60. Sevä Katarina, Sámediggi Ruotas/Sametinget i Sverige
- 61.Skerk Josefina, Sámediggi Ruotas/Sametinget i Sverige
- 62.Sparrock Britt, Sámediggi Ruotas/Sametinget i Sverige
- 63.Svarto Ronny, Sámediggi Ruotas/Sametinget i Sverige
- 64.Svonni Lars Wilhelm, Sámediggi Ruotas/Sametinget i Sverige
- 65.Utsi Hannasofie, Sámediggi Ruotas/Sametinget i Sverige
- 66.Utsi Per Mikael, Sámediggi Ruotas/Sametinget i Sverige
- 67.Vannar Karin, Sámediggi Ruotas/Sametinget i Sverige
- 68.Winka Jan-Olov , Sámediggi Ruotas/Sametinget i Sverige
- 69.Wälitalo Sten, Sámediggi Ruotas/Sametinget i Sverige
70. Äärelä Sámediggi Suomas/Sametinget i Finland/ Suomen Saamelaiskäräjät